

ISLAM I MUSLIMANI U BOSNI I HERCEGOVINI

Povijesno gledano muslimani Bosne i hercegovine najstariji su muslimanski narod na Balkanu i Europi. Ugarski povijesni dokumenti govore da su muslimani sa azijskog kontinenta došli na ova područja polovinom desetoga stoljeća, točnije od 960 do 980 godine. Neki dokumenti u mađarskog arhiva govore da se u seobi iz Azije u Europu Ugarima pridružilo oko 300 *muhamedanskih* obitelji. Kasnije će muslimanski narod Pečenegi u potjeri za preostalim Ugarima prošli kroz Moldaviju i Besarabiju i stigli u Panoniju. Ugari su Pečenege nazivali Bisenima o čemu postoje brojni dokumenti. Arapski povjesničari i geografi koji su prvi pisali o slavenskim narodima (Sakaliba) tvrde da su Pečenegi ili Badžanaki, kako ih oni nazivaju, preci današnjih Bošnjaka. Postoji jedan dokument pronađen u rukopisnoj zbirci Eskorijal u Madridu pisan od malo poznatog autora Ebu Hamida el-Garnatija iz 1154. godine, koji je posjetio Ugarsku i bio gost kralja Gejze od 1151-1154 godine, u kome tvrdi da na oko 40 dana hoda od Ugarske na jug postoji zemlja brdovita i šumovita u kojoj živi skupina muslimana slična Turcima a prešli su na islam zahvaljujući misionaru iz Bagdada po imenu Abdul Kerim Dževher, a nazivaju se Badžanaki.

Islamizacija Bošnjaka dogodila se za vrijeme Osmanske imperije, u to nema nikakve sumnje, ali je također istina da je među Bošnjacima bio povećani broj muslimana i prije toga. Muslimani Bosne i Hercegovine su europski autohtoni narod unatoč svim osporavanjima i prisvajanjima. Postoje u Rusiji brojni povijesni dokumenti koji govore da su se Bošnjaci i Hrvati međusobno pomagali u ratovima protiv trećih. Dio današnjih muslimana u Bosni i Hercegovini etničkog je hrvatskog porijekla i to kada su muslimani iz hrvatskih krajeva morali napustiti svoje domove nakon što je austrijski kralj poručio muslimanima da moraju mijenjati vjeru ako žele ostati na svojim domovima.

Danas u Bosni i Hercegovini živi oko dva milijuna muslimana Bošnjaka. Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini je jedinstvena sa organizacijskim jedinicama na više razina:

1. Džematski odbori su osnovne organizacione jedinice Islamske zajednice okupljene oko džamije. Džamijski odbori imaju imama, muteveliju i još nekoliko članova odbora. Džematski odbor imenuju medžlisi. U Bosni i hercegovini ima 1397 džemata sa 658.750 muslimanskih domaćinstava.
2. Medžlis Islamske zajednice sastoji se od dva ili više džemata. Medžlisi imaju izvršne odbore koji su organizacioni, izvršni i administrativni organi na području jedne ili više općina. U Bosni i Hercegovini ima 93 medžlisa.

3. Muftijstvo se sastoji od dva ili više medžlisa. U Bosni i Hercegovini ima osam muftijstava i to: Bihać, Travnik, Zenica, Mostar, Goražde, Sarajevo, Banja Luka i Tuzla. Najbrojnije Muftijstvo je tuzlansko, a najmanje goraždansko. Na čelu Muftijstava su muftije od kojih je jedan broj članovi Rijasetu.

4. Mešihati su organizacijska tijela na područjima izvan Bosne i Hercegovine. Mešihata ima tri i to u Hrvatskoj, Sloveniji i Sandžaku i Njemačkoj, na čelu kojih su predsjednici Mešihata-muftije. Predsjednici Mešihata su obavezno članovi Rijasetu. Islamske zajednice u Hrvatskoj, Sloveniji i Sandžaku su neovisne i autonomne ali koje priznaju duhovno i vjersko vodstvo u Bosni i Hercegovini. Predsjednik Mešihata u Hrvatskoj bira se najviše dva puta zaredom sa po sedam godina u jednom mandatu.

5. Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini je vrhovno administrativno i organizacijsko tijelo na području BiH. Na čelu Rijasetu je reis-ulema koji je ujedno i vrhovni vjerski poglavar i duhovni vođa muslimana bošnjačkog nacionalnog korpusa.

6. Sabor Islamske zajednice u Hrvatskoj, Sloveniji, Sandžaku i BiH su predstavnička i zakonodavna tijela Islamske zajednice.

Pored organa Islamske zajednice postoje i institucije i organizacije kao što su medrese, islamske gimnazije, fakulteti, vakufi, agencije za halal certificiranje, centar za islamsku arhitekturu, izdavaštvo, glasila Islamske zajednice, Ured za hadž i umru i drugo. U 2009. godini na hadž je u organizaciji Ureda za hadž obavilo dužnost 1.864 osobe i to 764 autobusima i 1.100 avionima.

Pri Islamskoj zajednici počeo je sa probnim radom 2.008 godine i Radio Bir, medij koji isključivo emitira islamski program.

Pri Islamskoj zajednici BiH djeluju i obrazovne ustanove i to:

1. Fakultet islamskih znanosti u Sarajevu

2. Islamski pedagoški fakultet u Zenici

3. Islamski pedagoški fakultet u Bihaću

Pri zajednici djeluju i srednje vjerske škole i to:

1. Gazi Husrev begova medresa u Sarajevu, najstarija je školska institucija na Balkanu

2. Behram begova medresa u Tuzli

3. Osman ef. Redžović Medresa u Gračanici kod Visokog

4. Džemaluddin Čaušević Medresa u Cazinu

5. Elči Ibrahim-pašina Medresa u Travniku

6. Karađuz begova Medresa u Mostaru.

U 2.009. godini u medresama je bilo ukupno 2.101 učenik i učenica.

Pri Islamskoj zajednici djeluje Vakuf Gazi Husrev bega. Zanimljivo je napomenuti da se od smrti ovog najvećeg vakifa i fatiha Bosne i Hercegovine pa do danas dnevno uči hatma na njegovu dušu.

Pored Gazi Husrev begova vakufa pri Zajednici postoji i Biblioteka Gazi Husrev bega sa 27.588 registriranih vrijednih knjiga, od čega su 10.398

rukopisi stari po nekoliko stoljeća, 15.100 fotografija i 350 vrijednih slajdova. Ova knjižnica ima najviše rukopisa na Balkanu. U tijeku je izgradnja nove knjižnice, a čija je gradnja počela 2.003. godine.

Islamska zajednica ima i svoj Web Portal na adresi: WWW.rijaset.ba

Islamska zajednica ima svoju izvještajnu agenciju MINA, te dvotjedni list Preporod i periodični list Glasnik koji je jedan od najstarijih službenih glasila u Europi.

Vakuf Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini jedna je od najuspješnijih organizacija unutar Zajednice. Samo tijekom 2.009. godine uvakufljeno je 62.732 m² zemljišta, a u novcu 1,314.440 konvertibilnih maraka.

U Bosni i Hercegovini ima 1.460 džamija, 703 mesdžida bez munare u kojima se obavljaju dnevni namazi ili džume. Samo u 2.009. godini otvorene su 33 nove džamije. Trenutno se u BiH gradi 247 džamija, 103 mesdžida, 1.145 stanova za imame i druge vjerske službenike, i 76 gasulhana. U registru džamija koje vodi Rijaset Islamske zajednice upisano je ukupno 2.176 džamija na dan 31.12.2009. godine, izvješćuje Centar islamske arhitekture pri Rijasetu.

U Bosni i Hercegovini stalno je zaposleno 1.482 imama, od čega ih je 357 sa visokom stručnom spremom, 114 sa završenom višom školom (četiri semestra), 972 sa srednjom spremom i 39 sa nižom spremom.

Vjeronauk za osnovnoškolske uzraste obavlja se u školama i mektebima.

U 476 osnovnih škola upisano je 2.009. godine 188.288 djece. U 171 srednjoj školi vjeronauk pohađa 46.096 učenika i učenica. Vjeronauk u osnovnim školama provodi 740 muallima, a u srednjim 158 muallima.

Na vjeronauku u mektebima pohađa 92.981 učenik i učenica. Na tečaj kur'anskog pisma upisano je u mektebima 54.018, a na učenje Kur'ana upisano je 22.232 učenika i učenice.

U Islamskoj zajednici u Bosni i Hercegovini izgrađeno je 1.825 prostora za mekteb. U BiH ima i 33 tekije raznih sufijskih redova. Isto također iz sredstava zajednice izgrađeno je 956 stanova za imame, muallime i druge vjerske službenike. U Bosni i Hercegovini ima 1.114 gasulhana u kojima se po zdravstvenim standardima opremaju umrli.

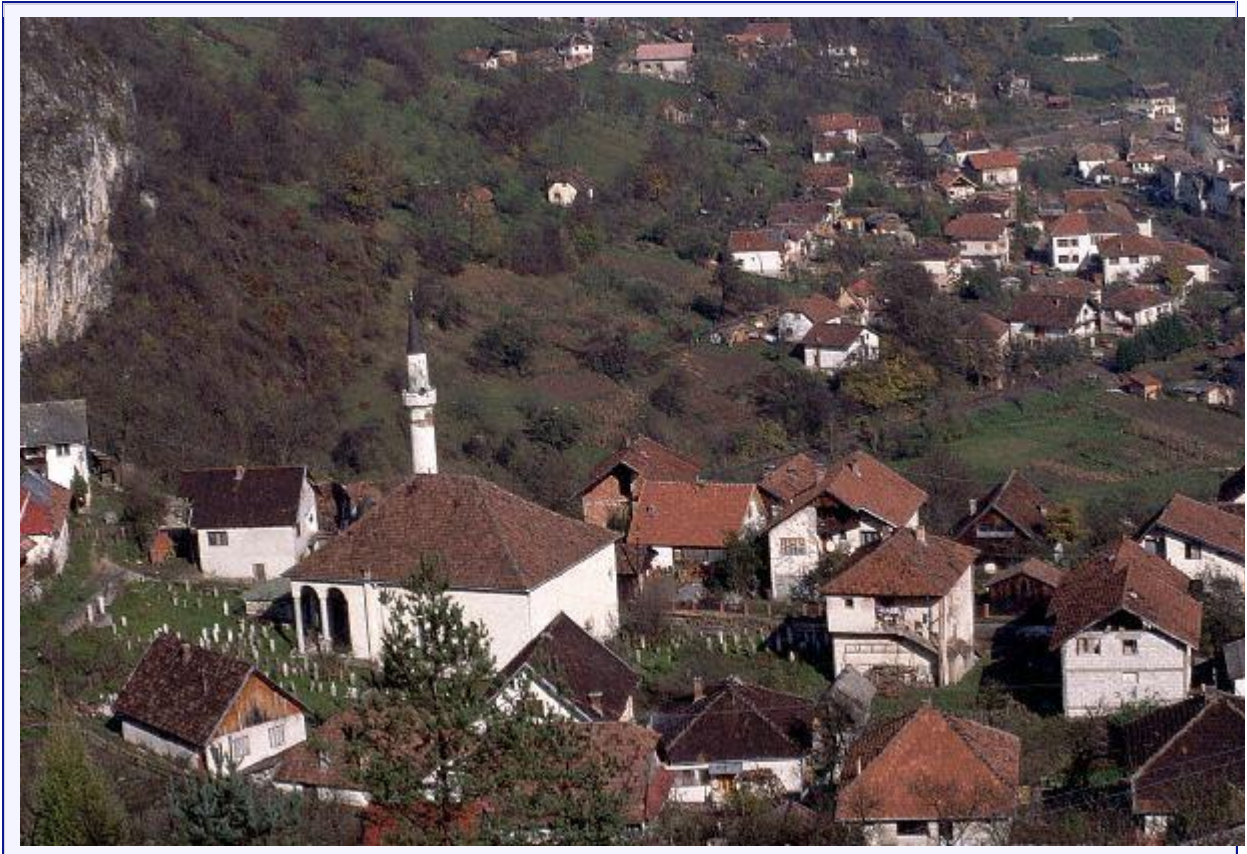
U Bosni i Hercegovini ima ukupno 53 hafiza Kur'ana. Svake godine Rijaset Islamske zajednice organizira natjecanje u hifzu i učenju Kur'ana. Pored aktivnosti u Bosni i Hercegovini i pridruženim zajednicama u Sloveniji, Sandžaku i Hrvatskoj, Islamska zajednica djeluje preko imama i organa u: Australiji, Austriji, Nizozemskoj, Belgiji, Luksemburgu, Danskoj, Finskoj, Francuskoj, Sjedinjenim Američkim Državama, Kanadi, Norveškoj, Švedskoj, Švicarskoj, Velikoj Britaniji i Turskoj. Ne zna se točno koliko muslimana-Bošnjaka živi u spomenutim zemljama ali je to svakako preko tristo tisuća. To su uglavnom iseljenici i izbjeglice iz posljednje agresije na BiH.

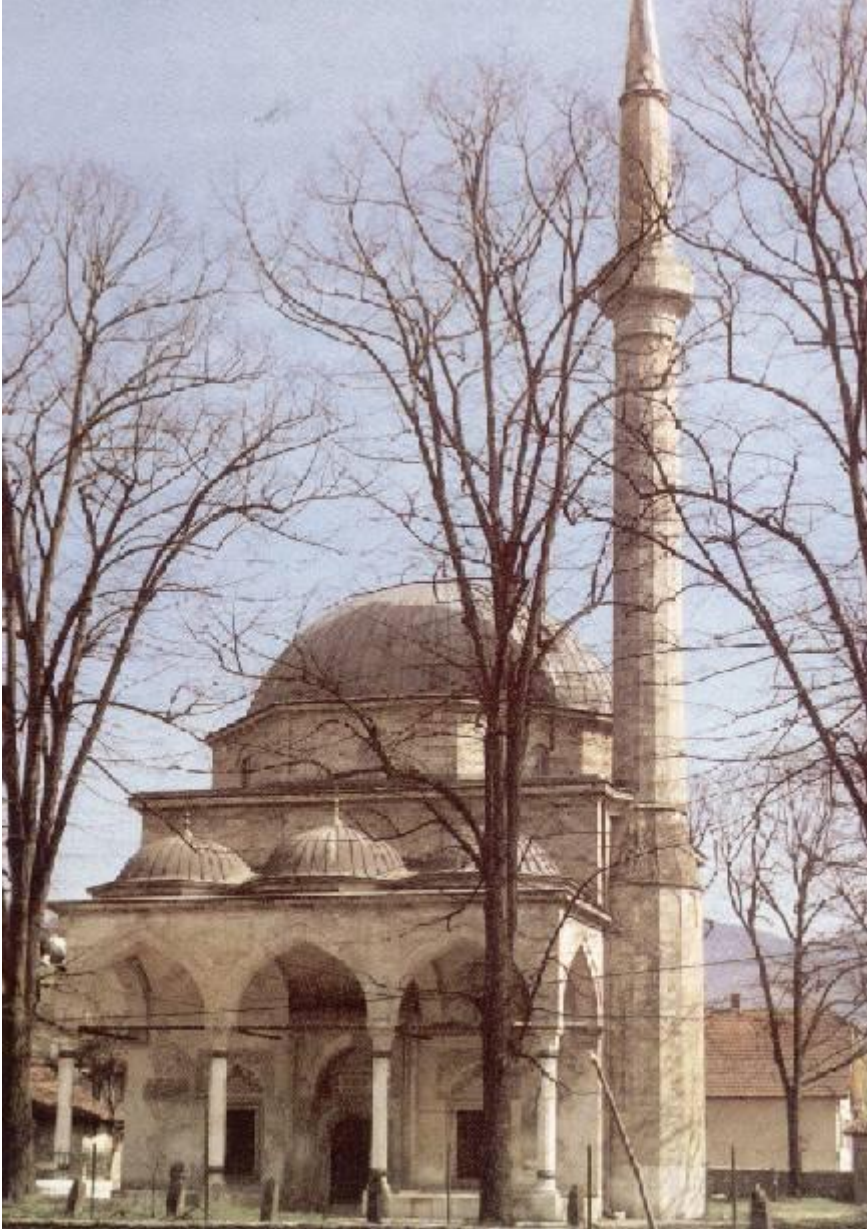
Gazi Husrev begova džamija u Sarajevu, središnja je džamija u Bosni i Hercegini. Sagradio ju je najveći vakif Gazi Husrev beg.

Ali-pašina džamija u Sarajevu

Džamija u gradu Olovu

Aladža džamija u Foči na jugoistoku Bosne i Hercegovine koju četnički agresori do temelja srušili u ljeto 1.992. godine, a koja se smatra jednom od najljepših na Balkanu

Džamija Hadži Alije u Počitelju iz 1.563. godine

Džamija kralja Fahda bin Abdul Aziza u Sarajevu

Džamija Ferhadija u Sarajevu

Karadževbegova džamija u Mostaru

Fakultet islamskih nauka u Sarajevu

Vi ste odabrani posjetitelj - NIJE ŠALA!

Birač nasumičnih brojeva odabrao je vaš poštanski broj za testiranje IQ-a

>>[Kliknite ovdje](#)<<

Grupa studenata i studentica Islamskog pedagoškog fakulteta u Zenici

Islamski pedagoški fakultet u Bihaću

Izvannastavne aktivnosti na Islamskom pedagoškom fakultetu u Bihaću